

Режим карантину: правові реалії

ДОПОВІДАЧ: АДВОКАТ ТЕТЯНА БІДЮК

Введення карантину та його значення для юридичної спільноти. Загальні положення:

Введення карантину: постанова КМУ від 11 березня 2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19»

Постанова КМУ від 22 квітня 2020 р. № 291 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України»

Постанова КМУ від 20 травня 2020 р. № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів»

Карантин - адміністративні та медико-санітарні заходи, що застосовуються для запобігання поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб (ЗУ «Про захист населення від інфекційних хвороб»);

Строк введення карантину з 12 березня до 31 липня 2020 року на усій території України примітка: (дата закінчення карантину невідома)

Постанова №211 в редакції від 16.03.2020 передбачала ЗАБОРОНИ:

- ЗАБОРОНА залізничного, авіа- та автобусного міжміських та міжобласних пасажирських перевезень, а також робота метрополітенів.
- ЗАБОРОНА проведення всіх масових заходів
- ПРИПИНЕНО роботу закладів громадського харчування (ресторани, кафе), торговельно-розважальних центрів, інших закладів розважальної діяльності, фітнес-центрів, закладів культури
- ЗАБОРОНЕНО на усій території України регулярні та нерегулярні перевезення пасажирів автомобільним транспортом
- ЗАБОРОНЕНО користування дитячими та спортивними майданчиками
- НА ВУЛИЦЯХ міста та в інших громадських місцях дотримуватися безпечної відстані між людьми не менше 2 метрів один від одного.
- ЗАБОРОНЕНО діяльність медичних закладів і установ, що здійснюють приватну медичну практику на території Рівного за винятком закладів, які надають первинну медичну санітарну допомогу.

Постанова №211 від 12.03.2020 (редакція 12.03.2020) передбачала **МОЖЛИВІСТЬ**:

- **ДОЗВОЛЕНО** надавати послуги з громадського харчування із застосуванням адресної доставки замовлення. Однак робити це можна за умови забезпечення відповідного персоналу засобами індивідуального захисту
- **ДОЗВОЛЕНО** торгівлю продуктами харчування, пальним, засобами гігієни, лікарськими засобами та виробами медичного призначення
- **ДОЗВОЛЕНО** здійснювати банківську та страхову діяльність

Використання засобів індивідуального захисту:

❖ **Постанова КМУ Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19** від 11 березня 2020 р. № 211

На період дії карантину забороняється перебування **в громадських місцях** без вдягнутих засобів індивідуального захисту, зокрема респіраторів або захисних масок, що закривають ніс та рот, у тому числі виготовлених самостійно.

❖ **Постанова КМУ Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів** від 20 травня 2020 р. № 392

На період дії карантину забороняється перебування **в громадських будинках і спорудах, громадському транспорті** без вдягнутих засобів індивідуального захисту, зокрема респіраторів або захисних масок, що закривають ніс та рот, у тому числі виготовлених самостійно

Примітка: КМУ дозволив ОМС визначити, що є громадським місцем, хоча таке поняття може вводитися лише! Законом, а відповідно лише ВРУ.

Судова практика: Справа № 555/697/20, 569/7052/20, особу звільнено від адміністративної відповідальності

Відповідальність за порушення обмежувальних заходів:

❖ АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

КУпАП доповнено статтею 44³ згідно із Законом № 530-IX від 17.03.2020

Порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом України "Про захист населення від інфекційних хвороб", іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами

- накладення штрафу на громадян 17 000 грн. – 34 000 грн.
- накладення штрафу на посадових осіб 34 000 грн. – 170 000 грн.

Судова практика. визнано винними: 569/5023/20; 154/1174/20.

По Рівненській області станом на 16.06.2020 в ЄДРСР:

перша інстанція: 158 постанов. З них: застосовано штрафні санкції до 13

Відповідальність за порушення обмежувальних заходів:

❖ КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:

Стаття 325 КК України в редакції Законів № 1125-VI від 17.03.2009, № 530-IX від 17.03.2020 - діє протягом трьох місяців з дня опублікування Закону, з урахуванням змін, внесених Законом № 540-IX від 30.03.2020

Порушення правил та норм, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним хворобам, а також масовим неінфекційним захворюванням (отруєнням) і боротьби з ними, якщо такі дії спричинили або завідомо могли спричинити поширення цих захворювань

- накладення штрафу 17 000 грн. – 51 000 грн.
- арештом на строк до шести місяців
- обмеженням волі на строк до трьох років
- позбавленням волі на строк до трьох років

якщо вони спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки

- позбавлення волі на строк від п'яти до восьми років

Судова практика: по ст. 325 КК вироків в ЄДРСР немає

законодавство в умовах карантину

- ❖ ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» №530-IX від 17.03.2020
- ❖ ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» №533-IX від 17.03.2020
- ❖ ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» №540-IX від 30.03.2020
- ❖ ЗУ «про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» № 591-IX від 13.05.2019

Податкове законодавство в умовах карантину: зміни, обмеження, пільги

✓ Нові ліміти доходів для ФОП I-III група :

I група – 1 000 000 грн. (було 300 000 грн.)

II група – 5 000 000 грн. (було 1 500 000 грн.)

III група (ФОП та ЮО) – 7 000 000 грн. (було 5 000 000 грн.):

✓ Застосування РРО: (обов'язкове застосування РРО з 2021 року)

РРО можуть **не застосовувати** ФОП – платники ЄП

I групи;

II – IV груп незалежно від обраного виду діяльності, обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 1 000 000 гривень.

звільнення не поширюється на підприємців-«єдинників», які здійснюють реалізацію:

технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту;

лікарських засобів та виробів медичного призначення.

якщо платники ЄП здійснюють **виключно безготівкові розрахунки**, то РРО їм застосовувати **не потрібно**.

РЕЄСТРАТОРИ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ:

- **Відтерміновано застосування РРО та/або програмних РРО для фізичних осіб – підприємців – платників єдиного податку II – IV групи:**
 - до 01 серпня 2020 впровадження застосування програмних РРО;
 - до 01 січня 2021 року застосування РРО та/або програмних РРО для окремих видів діяльності,
 - до 01 квітня 2021 року запровадження обов’язкового використання РРО та/або програмних РРО для всіх платників єдиного податку II – IV групи.
- **Відтерміновано для фізичних осіб – підприємців – платників єдиного податку II – IV групи застосування санкцій до 01 січня 2021 року**

Податкове законодавство в умовах карантину: зміни, обмеження, пільги

- ✓ Тимчасово, ... звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), перелік яких визначено Кабінетом Міністрів України».

Пільга діє з 17 березня 2020 року –по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину.

Не нараховується та не сплачується за період з 1 березня по 31 березня 2020 року **плата за землю** (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) та **об'єкти нежитлової нерухомості**, які у власності ЮО та ФО. Якщо сплатили: можна подати уточнюючу декларацію і штраф тут не застосовується;

- ✓ Право ОМС зменшити єдиний податок для ФОП I-II група за спрощеною процедурою (0% у Житомирській обл., Тернопільська обл.). Нема пільг для ФОП на загальній системі.
- ✓ Зупинено перебіг строків, встановлених статтею 56 цього Кодексу (в частині процедури адміністративного оскарження)

Податкове законодавство в умовах карантину: зміни, обмеження, пільги

- ✓ Мораторій на проведення документальних та фактичних перевірок на період з 18 березня по 31 липня 2020 року (або по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину):
 - перевірки, призначені на період з 18.03.2020 по день завершення карантину, податковою службою переносяться та включаються до оновленого плану-графіку, який оприлюднюється на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади.
 - розпочаті перевірки перериваються. Строки зупиняються і автоматично будуть поневлені після завершення карантину.
 - зупинено строки давності передбачені ст. 102 ПК.
 - **мораторій не позбавляє платників податків права подавати заперечення** до актів перевірок, завершених до запровадження мораторію, та оскаржувати прийняті за їх результатами податкові повідомлення-рішення.
 - мораторій **не звільняє платників від сплати ПДВ** та від застосування до них фінансової відповідальності за неподання (несвоєчасне подання) податкової звітності з ПДВ, *несплату (несвоєчасну сплату) податкових зобов'язань з ПДВ*. *АЛЕ* не нараховується пеня, а нарахована, але не сплачена за цей період пеня підлягає списанню

Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування"

- тимчасово звільняються від нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску особи: ФОП; особи, які провадять незалежну професійну діяльність; члени фермерського господарства. АЛЕ звільнення від сплати лише за себе + ВІДСУТНІСТЬ ДОХОДУ. – НЕ ПОШИРЮЄТЬСЯ НА РОБОТОДІВЦІВ!
штрафні санкції, з 1 по 31 березня, з 1 по 30 квітня та з 1 по 31 травня 2020 р., по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину.
 - несвоєчасна сплата (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску;
 - неповна сплата або несвоєчасна сплата суми єдиного внеску одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується єдиний внесок (авансових платежів);
 - несвоєчасне подання звітності, передбаченої цим Законом, до податкових органів.
- мораторій на проведення документальних перевірок правильності нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску на період з 18 березня по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину.
- розпочаті до 18 березня 2020 року та не були завершеними, зупиняються до завершення карантину.
- платникам єдиного внеску не нараховується пеня, а нарахована пеня за ці періоди підлягає списанню.
- ПОРЯДОК НАРАХУВАННЯ ТА ВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НЕ ЗМІНИВСЯ.

ПРОДОВДЖЕННЯ СТРОКІВ (ЗАКОН №540-ІХ від 30.03.2020)

ПІД ЧАС ДІЇ КАРАНТИНУ, ВСТАНОВЛЕНОГО КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ З МЕТОЮ ЗАПОБІГАННЯ ПОШИРЕННЮ КОРОНАВІРУСНОЇ ХВОРОБИ (COVID-19), **СТРОКИ, ПРОДОВЖУЮТЬСЯ НА СТРОК ДІЇ ТАКОГО КАРАНТИНУ**, ВИЗНАЧЕНІ:

- ГК: визначені статтями 232, 269, 322, 324 (доповнено Прикінцеві положення);
- СК: визначені статтями 72, 128, 129, 139 (доповнено Прикінцеві положення);
- ЦК: визначені статтями 257, 258, 362, 559, 681, 728, 786, 1293 (доповнено Прикінцеві та перехідні положення);

Процесуальні зміни з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)(Закон №540-IX від 30.03.2020)

➤ КАС України:

- учасники справи можуть брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів. (15.06.2020.Справа №160/13502/19)
- строки, визначені статтями 47, 79, 80, 114, 122, 162, 163, 164, 165, 169, 177, 193, 261, 295, 304, 309, 329, 338, 342, 363 цього Кодексу, а також інші процесуальні строки щодо зміни предмета або підстави позову, збільшення або зменшення розміру позовних вимог, подання доказів, витребування доказів, забезпечення доказів, а також строки звернення до адміністративного суду, подання відзиву та відповіді на відзив, заперечення, пояснень третьої особи щодо позову або відзиву, залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви, пред'явлення зустрічного позову, розгляду адміністративної справи, апеляційного оскарження, розгляду апеляційної скарги, касаційного оскарження, розгляду касаційної скарги, подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами продовжуються на строк дії такого карантину.
- строк, який встановлює суд у своєму рішенні, не може бути меншим, ніж строк дії карантину, пов'язаного із запобіганням поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)".

Процесуальні зміни з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)(Закон №540-ІХ від 30.03.2020)

➤ ГПК України:

- учасники справи можуть брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів (09.06.2020 Справа № 902/1012/19).
- строки, визначені статтями 46, 157, 195, 229, 256, 260, 288, 295, 306, 321, 341, 346, 349, а також інші процесуальні строки щодо зміни предмета або підстави позову, збільшення або зменшення розміру позовних вимог, апеляційного оскарження, залишення апеляційної скарги без руху, повернення апеляційної скарги, подання заяви про скасування судового наказу, розгляду справи по суті, строки, на які зупиняється провадження, подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами, звернення зі скаргою, оскарження рішення третейського суду, судового розгляду справи, касаційного оскарження, подання відзиву продовжуються на строк дії такого карантину.
- строк, який встановлює суд у своєму рішенні, не може бути меншим, ніж строк карантину, пов'язаного із запобіганням поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)".

Процесуальні зміни з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)(Закон №540-ІХ від 30.03.2020)

➤ ЦПК України:

- суд може прийняти рішення про обмеження доступу осіб, які не є учасниками судового процесу, в судові засідання під час карантину.
- учасники справи можуть брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів.
- строки, визначені статтями 49, 83, 84, 170, 178, 179, 180, 181, 185, 210, 222, 253, 275, 284, 325, 354, 357, 360, 371, 390, 393, 395, 398, 407, 424 цього Кодексу, а також інші процесуальні строки щодо зміни предмета або підстави позову, збільшення або зменшення розміру позовних вимог, подання доказів, витребування доказів, забезпечення доказів, а також строки звернення до суду, подання відзиву та відповіді на відзив, заперечення, пояснень третьої особи щодо позову або відзиву, залишення позовної заяви без руху, подання заяви про перегляд заочного рішення, повернення позовної заяви, пред'явлення зустрічного позову, заяви про скасування судового наказу, розгляду справи, апеляційного оскарження, розгляду апеляційної скарги, касаційного оскарження, розгляду касаційної скарги, подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами продовжуються на строк дії такого карантину.

Процесуальні зміни з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)(Закон №540-ІХ від 30.03.2020)

➤ КПК України:

- слідчий суддя, суд може прийняти рішення про обмеження доступу осіб, які не є учасниками судового процесу, в судові засідання під час карантину.
- Тимчасово, на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), встановити такі особливості судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальних провадженнях та розгляду окремих питань під час судового провадження.

Розгляд питань, які віднесено до повноважень слідчого судді (крім розгляду клопотань про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій і скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування), та окремих питань під час судового провадження здійснюється з урахуванням особливостей, визначених цим пунктом.

У разі неможливості визначити слідчого суддю у відповідному суді (крім Вищого антикорупційного суду) місцевий суд вносить вмотивоване подання про передачу клопотання, яке має розглядатися слідчим суддею, для розгляду до іншого суду в межах юрисдикції одного суду апеляційної інстанції або до суду в межах юрисдикції різних апеляційних судів.

- НЕ передбачено можливості участі у засідання поза межами суду.

Зміни в законодавстві на період дії карантину

- **ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ:** звільняються від відповідальності за порушення строків оприлюднення фінансової звітності за 2019 рік або консолідованої фінансової звітності за 2019 рік разом з аудиторським звітом у разі, якщо така звітність буде оприлюднена у період дії карантину, встановленого з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), або протягом 90 календарних днів з дня, наступного за днем завершення такого карантину, але не пізніше 31 грудня 2020 року, а для підприємств, які є емітентами цінних паперів, протягом строку, встановленого пунктом 7 розділу VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", але не пізніше 31 грудня 2020 року. ЗУ "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"

Зміни в законодавстві на період дії карантину

- **заборона підвищення процентної ставки за кредитним договором** (не стосується швидких «швидко гроші») – ЗУ «Про банки і банківську діяльність»
- **допомога по частковому безробіттю на період карантину:** на період карантину надаватиме центр зайнятості застрахованим особам у разі втрати ними частини зарплати внаслідок вимушеного скорочення передбаченої законодавством тривалості робочого часу у зв'язку із зупиненням (скороченням) діяльності за зверненням роботодавця для її виплати працівникам, з якими не припинено трудові відносини.

надається роботодавцям на строк зупинення (скорочення) діяльності та протягом 30 календарних днів після завершення карантину

!УМОВА! (1) в разі сплати роботодавцем ЄСВ протягом шести місяців, що передують даті зупинення (скорочення) діяльності; (2) надається роботодавцям із числа суб'єктів малого та середнього підприємництва; (3) відсутність у роботодавця заборгованості виплати заробітної плати та сплати єдиного внеску, яка виникла протягом п'яти років, що передують року зупинення діяльності. - ЗУ «Про зайнятість населення»

Чекаємо на опублікування та набрання законної сили

18 червня, депутати **прийняли Закон** "Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо перебігу процесуальних строків під час дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України для запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)" (**законопроект № 3383**):

- можливість суду **за заявою учасників справи та осіб, які не брали участі у справі**, якщо суд вирішив питання про їхні права, інтереси та (або) обов'язки (у випадках наявності у них права на вчинення відповідних процесуальних дій, передбачених кодексом), **поновлювати строки**, встановлені у статтях вищезазначених процесуальних кодексів, а також продовжувати процесуальні строки, які встановлені законом чи судом, на строк дії карантину.
- процесуальні строки, які були подовжені відповідно до Закону № 540-IX, закінчуються через **20 днів після набрання чинності новим Законом**.
- розширено перелік статей, які стосуються поновлення процесуальних строків під час дії карантину.
- закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Дякую за увагу!

станом на 18.06.2020